

· Beslutningsforslag nr. B 10. Fremsat den 8. februar 1984 af Rahbæk Møller (SF), Tommy Dinesen (SF), Alice Faber (SF), Gade (SF), Jes Lunde (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om en kommunal iværksætterpolitik

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte forslag til lov om ændring af kommunalfuldmagten, så det bliver muligt for såvel amtskommuner som primærkommuner

1. at oprette lokale iværksættercentre og
2. at bidrage med op til 50 pct. af egenkapitalen i nystartede virksomheder.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en genfremsættelse af et i folketingsåret 1983-84 (1. samling) fremsat forslag, se Folketingstidende 1983-84 (1. samling) forhandlingerne sp. 3313 samt tillæg A sp. 2023.

Der er et stort behov for at øge kommunernes muligheder for at skabe nye arbejdspladser. Især er der behov for at fjerne de nuværende begrænsninger i jobskabelsloven, der vanskeliggør egentlig offentlig produktion, men derudover bør kommunerne gives en langt bredere vifte af erhvervspolitiske instrumenter at spille på. Som påvist i en redegørelse fra Amtskommunernes og Kommunernes Forskningsinstitut, er der i de andre nordiske lande og i England langt større muligheder for kommuner og amtskommuner til at føre en aktiv erhvervsolitik.

Dette forslag skal give kommunerne bedre muligheder for at hjælpe nye iværksættere i gang. Erfaringsmæssigt er det inden for nyoprettede virksomheder og ikke inden for eksisterende, at de store beskæftigelsesudvidelser finder sted. Det er derfor et stort problem for de fremtidige beskæftigelsesmuligheder, at antallet af nyoprettede virksomheder er faldet stærkt i de senere år. Der er – ud over krisen – en række årsager hertil. Bl.a. har stagnationen i huspriserne begrænset mulighederne for oprettelse af egen virksomhed, idet startkapitalen typisk skaffes ved belåning af friværdien i familiens ejerbolig. Der er derfor god grund til at skabe muligheder for at oprette egen virksomhed med en mindre startkapital.

De produkter, der kan være tale om, er såvel varer som forskellige former for tjenesteydelser. Det forudsættes, at kommunerne ikke medvirker til at starte en produktion af decideret skadelige produkter – f.eks. våbenproduktion – men det foreslås, at den konkrete stillingtagen til produktets art overlades til kommunerne.

Det ville bl.a. være naturligt, hvis kommunerne hjalp med til at sætte en ny produktion i gang på områder, hvor de selv er aftagere. Nogle kommuner og amtskommuner har allerede været inde på overvejelser i denne retning. Kommunernes muligheder for at tage beskæftigelsesfremmende initiati-

ver er begrænset af den stramme økonomi, som nedskæringerne af bloktilskuddene har medført. Det bør derfor overvejes at oprette en statslig fond, hvorfra kommunerne kan låne de nødvendige midler, som det bl.a. kendes fra Sverige. Eksempelvis kunne en del af de K-lånemidler, der nu går til Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk, i stedet formidles gennem en sådan fond.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Til nr. 1

Kommunernes muligheder for at oprette erhvervslokaler er i dag stort set begrænset til byggeri af industrihuse, der dels er forbeholdt egnsudviklingsområder, dels er betinget af, at kommunen på forhånd har en lejer på hånden. Desuden kan der oprettes håndværkerhuse i forbindelse med sanering og byfornyelse.

De iværksættercentre, der her foreslås, skal ikke være forbeholdt bestemte områder eller være betinget af, at der på forhånd står ejere klar. Der skal være tale om bygninger med tilhørende administrationshjælp, telefonpasning m.v., ligesom kommunen i forbindelse med indflytningen bør være behjælpelig med at etablere kontakt til det lokale teknologiske informationscenter og med at søge at få aftaler med grossister til markedsføring af det nye produkt.

Faciliteterne skal ikke stilles gratis til rådighed, men skal udlejes til kostprisen. Derved opnås, at startomkostningerne nedsættes væsentligt, og at iværksættere kan koncentrere sig om at færdiggøre og producere deres produkt.

Det iværksættercenter, der er opstået i Landskrona på det nedlagte Øresundsværks grund, kan tjene som inspiration for en dansk kommunal indsats. Her har kommunen indrettet iværksættercentre efter ovenstående model i de eksisterende bygninger, og især de tidligere ansatte på værftet har i vid udstrækning benyttet sig af mulighederne. Dermed er der opstået en række nye virksomheder, og den forventede stigning i arbejdsløsheden er blevet afbødet.

Til nr. 2

Hvis det nye produkt viser sig at kunne produceres og sælges til en konkurrencedygtig pris, skal produktionen nødvendigvis på et eller andet tidspunkt flytte ud af iværksættercentret og ind i egne lokaler. Det vil givetvis være lettere at opnå bankkredit til driftskapital, når projektet allerede har vist sin levedygtighed, men der vil alligevel være et stort behov for egenkapital til anskaffelse af bygninger, maskiner m.v. Kommunerne bør også have mulighed for at gå ind her, forudsat at der bliver tale om egenkapital med tilhørende andel i overskud og beslutningsret. Den kommunale medindflydelse skal sikres ved en kommunal repræsentant i bestyrelsen, mens øvrige repræsentanter, som den kommunalt ejede del af egenkapitalen berettiger til, skal vælges af de ansatte på virksomheden.

Når der er sat en grænse på 50 pct. for den

kommunale andel, skyldes det nogle uheldige norske erfaringer. Her har kommunerne denne mulighed, og i nogle tilfælde er der sket det, at kommunen er blevet ved med at poste penge i et projekt, der hverken var helt vellykket eller helt mislykket. Derved er uforholdsvis mange skatteydermidler blevet anvendt på nogle få projekter, der alligevel aldrig rigtig blev til noget. 50 pct.-grænsen sikrer, at kommunerne ikke kan forøge deres kapitalandel, uden at private interesser også sætter penge på højkant. Det skal være en forudsætning for kommunalt kapitalindskud, at de ansatte aflønnes efter gældende overenskomst på området.

Bestemmelsen om, at der skal være tale om nystartede virksomheder bør ikke fortolkes for snævert. Også ved større udvidelser af bestående virksomheder bør kommunerne kunne gå ind, forudsat at udvidelsen er ensbetydende med merbeskæftigelse.